

ществено икономическата задача. Въ тая мисъл на Данилевски се съглежда сходство съ Герцена, Толстия и съ цялото тъй наречено *народничество*.

Съчинението на Данилевски заема важно място въ историята на руското, а негли и въ историята на славянското самосъзнание. Току недавно, по случай смъртта на имениния чешки писател и панславистъ, Йосифъ Холчекъ, пражкиятъ проф. Иржи Хоракъ доказваше, че той се е намиралъ подъ влияние на Данилевски.

Както вече погоре неведнажъ се отбеляза, критиката на западната култура никога не се е опредѣляла въ руската култура отъ мотиви на вражда или отчужденностъ, — тя винаги е била току сръдство за уясняване своєсбразието на руския (славянския) културенъ типъ. Този моментъ изпъква съ особена ясностъ и у Данилевски: той не толкова критикува европейската култура, колкото се стреми да разясни дълбокото и съществено отличие на Славянството отъ западно европейския миръ. За Данилевски е въ висока степенъ важно да докаже, че претенциитъ на Западъ, какво той едничкъкъ обладава „общечовѣшка“ култура, заради това сж неоснователни, че такава „общечовѣшка“ култура нѣма и не може да има.

Изобщо, както публицистическата дейностъ на Аксакова следъ Кримската война, тъй и книгата на Данилевски „Россія и Европа“ свидетелствуватъ за едно повишено славянско съзнание въ руското общество. И книгата на Данилевски се явява най-яркъкъ изразителъ на това настроение и съзнание. Това настроение може да се нарече не само повишено, но и тревожно, предъ видъ на поражението, което претърпѣ Русия при Севастополъ и съ Парижкия договоръ (1856г.). Това предизвика едно събиране и съгласяване на славянофилскитъ редове, и то се изрази въ основаването на Московския *Славянски благотворителенъ комитетъ* и неговитъ отдѣли въ Петербургъ, Киевъ, Одеса, та че и въ гр. Скопинъ, Тифлисъ и Варшава, които въ 1877 г., току при сбявяването на войната за нашето освобождение, се преустроиша и преименуваха въ отдѣлни самостоятелни Славянски благотворителни общества.

*

Кримската война се подкачи при едно силно възбуждение и на българитъ както вътре въ Европейска Турция, тъй и вънъ — въ сръдта на по-компактнитъ български колони и въ Румѣния и Русия. Името на князь Меншикова, дошелъ въ Цариградъ, за да уреди руско-турскитъ отношения, или да обяви война, ако не бждатъ удовлетворени рускитъ искания за права и реформи въ полза